

Konfirmaatiomessu 15.03.2015 klo 12 Klaukkalan kirkossa. Teksti Ilm 21:6 – 7.

”Vielä hän sanoi minulle: ”Nyt ne ovat käyneet toteen. Minä olen A ja O, alku ja loppu. Sille, jolla on jano, minä annan lahjaksi vettä elämän veden lähteestä. Tämä on voittajan palkinto. Minä olen hänen Jumalansa, ja hän on minun poikani” (Ilm 21:6 – 7).

Tämän päivän tekstin äärellä on syytä miettiä ihmisen luonnetta ja olemusta. Muistelkaamme, mitä aikanaan Vanha testamentti on meille asiasta kertonut. Jo aivan Raamattumme alussa meille kerrotaan, kuinka Jumala suhtautui omaan luomistyöhönsä, sillä ”Jumala katsoi kaikkea tekemäänsä, ja kaikki oli hyvää” (1Moos 1:31). Siis kaikki oli hyvää, vaan ei täydellistä. Koska ihmistä ei luotu täydelliseksi, niin juuri sen tähden hänen oli mahdollisuus tai peräti luomistyön tuloksena myötäsyntyinen taipumus tehdä virheitä, langeta pahaan ja siis tehdä olemuksellisia asioita, joita synniksi kutsutaan. Jo varhaisessa kirkossa tästä syntyi kiista kahden koulukunnan välille.

Synnin ja pahan synnystä on näet tuolloin esitetty kaksi kilpailevaa käsitystä. Mielestäni heikomman selityksen asiasta on antanut **kirkkoisä Augustinus**. Hänen mukaansa ihmisen lankeemus, synti ja kaikki paha ”on seurausta vapaan tahdon väärinkäytöstä, joka ilmenee enkelien kapinassa ja Adamin perisyntissä” (Enchiridion III, IV, VIII, X). Hän käsitti, että ihminen oli alun perin luotu täydellisen hyväksi, mutta lankeemuksen myötä hän kohtalokkaalla tavalla menetti tuon hyvyiden tultuaan karkotetuksi paratiisin autuaallisuudesta. Tämä merkitsi perisyntin turmelusta, joka turmeli kaiken myöhemmän elämän. Näemme, että Augustinuksen esittämä tulkinta on ollut pyrkimys antaa vastaus siihen, miksi me emme näe ympärillämme ihmisen moraalista kehitystä ja kasvua. Tällainen omasta luterilaisesta perinteestämme tuttu augustinolainen selitys on osoittautunut aikojen kuluessa yhä ongelmallisemmaksi. **Ensinnäkin** tiedämme, ettei ihmistä koskaan oltu edes luotu tai tarkoitettu täydelliseksi, saati iankaikkisesti paratiisin autuaallisuudessa vaeltavaksi olenoksi. **Toiseksi** teoria on osoittautunut ongelmalliseksi, koska paha ei ole voinut syntyä ikään kuin itsensä luovana vapauden tekona tyhjästä (lat. *ex nihilo*). Kun ihmisen pahuutta pyrittiin selittämään, joutuivat kapinoivat enkelit, siis kertomuksen langenneet enkelit syyllisiksi Adamin perisyntiin ja lankeemukseen. Tällainen selitys ei kuitenkaan ratkaise pahan alkuperää, jos ajattelemme, että Jumala on kaiken luoja. Siis loiko Jumala myös pahan? **Kolmanneksi** augustinolainen selitys vie ihmisen viime kädessä vastuuttomuuteen ja voimattomuuteen. Ihmisen on turha pyrkiä moraalisesti hyviin ratkaisuihin, koska hän on niin paha, voimaton ja kyvytön Jumalan tahdon mukaisen hyvän tekemiseen. Mikään ei siis kannata, koska ihminen on niin huono ja pohjimmiltaan paha.

Mielestäni paljon paremman moraalisen opetuksen ja tavan lähestyä pahan ongelmaa tarjoaa **kirkkoisä Eirenaios**, joka tunnetaan historiasta paremmin latinalaisessa muodossa nimellä **Irenaeus**. Ihmisen lankeemus, synti ja paha olivat näet seuraus siitä, "että ihminen luotiin epätäydelliseksi, kypsymättömäksi olennoiksi, jonka oli määrä läpikäydä moraalinen kehitys ja kasvu ja lopulta hänen Luojansa vie hänet tarkoitettuun täydellisyyteen" (John Hick, *Evil and the God of Love* 1979 s. 220). Irenaeus käytti asiasta vertauskuvallista, mutta selvää kieltä, kun hän sanoo, että "ihminen oli kykenemätön vastaanottamaan sitä: koska hän oli imeväinen" (Adv. Haer. XXXVIII-XXXIX). Ihmisen kasvun mahdollisuudet näkyvät kasvukipuina, joista kärsimys versoo.

Ehkä tunnetuin tällaisen kasvuajattelun edustaja oli Teilhard de Chardin (1881–1955), joka oli alkuperäiseltä koulutukseltaan tunnettu biologi, josta tuli roomalaiskatollinen jesuiittamunkki ja pappi, jonka ehkä tunnetuimmat kirjat ovat olleet: *Ilmiö ihminen* (vuodelta 1955) ja *Jumalallinen ympäristö* (vuodelta 1957). Kirkkoisä Irenaeuksen ja Teilhard de Chardinin edustaman ajattelun kannatus on vuosi vuodelta lisääntynyt. Sen hyviä puolia voidaan luetella seuraavasti. **Ensimmäkin** ihminen luotiin imeväiseksi. **Tuo imeväisyys sisältää**, lohdullista meille, **kasvun mahdollisuuden**. **Toiseksi** pahuus ei koskaan synny tyhjästä, ei langenneiden enkeleiden tai muunkaan ihmiselämän ulkoisen synn myötä. Ainoana poikkeuksena voidaan pahuuden osalta mainita ne luonnonmullistukset, sairaudet ja onnettomuudet, jotka eivät ole ihmisen itsensä aiheuttamia. Ne ovat vain onnettomasti luonnon lainalaisuuksien seurausta. Monesti paha on seurausta ihmisen liioittelusta itsensä suojelusta. Se on alusta lähtien kuulunut ihmisenä olemisen selviytymiskeinoihin. Käytettynä ja useimmiten väärin käytettynä tuo paha on tarkoituksetonta ja moraalisesti väärin. Kun Jumala loi ihmisen puutteelliseksi, imeväiseksi, niin tämä sisälsi tuolloin ja sisältää edelleenkin sen mahdollisuuden, että ihminen lankeaa, tekee pahaa, on syntinen. **Onneksemme imeväisyys sisältää kuitenkin kasvun mahdollisuuden**. Ihminen voi valinnoillansa välttää pahaa, niin kuin jo Vanhassa testamentissa opetetaan: "Jos teet oikein, voit kohottaa katseesi, mutta jos et tee, on synti ovella vaanimassa. Sinua se haluaa, mutta sinun on pidettävä se kurissa" (1Moos 4:7). **Kolmanneksi** Irenaeuksen ajatusten mukainen opetus antaa jokaiselle ihmiselle mahdollisuuden kasvaa vastuulliseksi, syntiä, pahaa ja kaikkea väärää vastaan olevaksi olennoiksi, täysipainoiseksi Jumalan kuvaksi.

Palaan vielä lyhyesti päivämme Ilmestyskirjan tekstiin. "Minä olen A ja O, alku ja loppu. Sille, jolla on jano, minä annan lahjaksi vettä elämän veden lähteestä" (Ilm 21:6). Kreikan kielessä aakkosten ensimmäinen ja viimeinen kirjain, ovat Alfa ja Omega. Kristittyjä kutsuttiin **tien** tai

Herran tien kulkijoiksi (Ap.t. 9:2; 22:4;; 24:14 vrt. 19:9,23) jo ennen kuin heitä kutsuttiin kristityiksi (Ap.t. 26:28). Koko elämä on mm. Jeesuksen, kirkkoisä Irenaeuksen ja Teilhard de Chardinin viitoittama tie. Se alkaa syntymästä ja päättyy kuolemassa Jumalan armollisiin käsiin. Ihminen ei saavuta lopullista päämäärää kesken matkan. Koko elämä on kasvun aikaa. Saamme kokea etsimisen ja löytämisen iloa. Etsimistä ja kyselemistä ei tule pelätä. Valmiita vastauksia elämässä on vähän, jos ollenkaan.

Jumalaan, Kristukseen ja sen myötä elämäämme liitetty Omega -piste on elämämme päämäärä. Siihen liittyy ihmisen täydellistymisen ajatus. Täydellisyyden ajatus meiltä luomisen lahjana puuttui. Täydellistyminen elämässä on tie kohden Kristusta, joka merkitsee elämän mittaista kasvua. Se on jokaiselle kristitylle omaehtoinen, mutta peruuttamaton ja lopulta tuonpuoleinen asia. Tästä tahdon erityisesti tänään muistuttaa teitä konfirmoitavia nuoria, joilla on toivoni mukaan hyvä elämä edessä. Näin saamme kristittyinä tunnustaa jatkuvan keskeneräisyytemme. Emme ole koskaan valmiita. Näin tunnustamme rajallisuutemme. ”Sille, jolla on jano, minä annan lahjaksi vettä elämän veden lähteestä”. Jeesuksen tie on jokaiselle meistä haaste. Tämä tie ei siis ole aina helppo tai lyhyt tie. Se ei ole pikatie, vaikka näin toivoisimme. Amen.